Casco alapfogalmak

A biztosított vagyontárgy

A casco biztosítás a vagyonbiztosítás egyik formája, így vonatkoznak rá a vagyonbiztosítás törvényi szabályai. Magától értetődőnek látszik, hogy e biztosítás esetében a biztosított vagyontárgy, vagyis az ingóság, amelynek valamely károsodása a biztosító fizetési kötelezettségét kiváltja, a gépjármű. Ugyanakkor mégis érdemes szólni néhány szót erről a kérdésről, hiszen sokan már a szerződéskötésnél is olyan hibát vétenek, amely egy esetleges későbbi kárrendezésnél kellemetlen meglepetéseket okozhat. Alapesetben a biztosítás ugyanis csak az adott gyártmánynak, típusnak és kivitelnek megfelelő felszereltséggel és tartozékokkal ellátott gépjárműre vonatkozik. Az ezt meghaladó tartozékokat és felszerelést (ún. nem gyári extrák) külön fel kell tüntetni a biztosítási szerződésben. Ha például az adott kivitel gyárilag tartalmazza a légkondicionáló berendezést, akkor arra külön feltüntetés nélkül is vonatkozni fog a biztosítási fedezet, ha azonban az említett berendezést a vevő megrendelésére utólag szerelik be az autóba, és azt az ajánlatban nem tüntetik fel, akkor a kárrendezés során annak értékét a biztosító nem fogja megtéríteni.

Biztosítási események

A casco biztosítás különböző elemek tetszőleges kombinációjából összeállítható biztosítási csomag. Ezeknek az elemeknek a sajátosságát a biztosítási esemény meghatározása adja meg.
A biztosító megtéríti azokat a biztosított gépjárművet ért károkat, amelyeket közvetlenül, kívülről és hirtelen fellépő mechanikai behatás idéz elő (tipikusan a saját hibás balesetek), illetőleg amelyeket idegen személy rongálása okoz (töréskár). Nem terjed ki a biztosítás a nem baleseti jellegű károkra (pl. anyagfáradás, műszaki hiba, természetes elhasználódás stb.). A biztosító fizet akkor is, ha a gépjárművet tűz - beleértve a gépjárművön belül keletkezett, valamint a külső tüzet is - illetőleg bizonyos természeti erők - így pl. villámcsapás, földcsuszamlás, szélvihar, árvíz, belvíz, jégverés, földrengés stb. - károsítják (elemi kár).
A legtöbb eltérés az egyes biztosítók feltételei között a lopáskár definíciója körében tapasztalható. Egyben ez az a kérdés, amely tekintetében a legtöbb jogvita alakul ki a biztosítók és ügyfeleik között. Általánosnak tekinthető, hogy biztosítási eseménynek csak akkor minősül a lopás, illetve a jármű önkényes elvétele, ha a gépkocsit megfelelően lezárták. A megfelelő lezártság fogalmát azonban a biztosítók nem egységesen határozzák meg. Egyes biztosítók megelégszenek azzal, ha az összes zár be van zárva, mások - különösen értékesebb gépkocsiknál - további biztonsági berendezéseket - riasztó, mechanikus védelem stb. - írnak elő. Egyes biztosítók fedezetet nyújtanak a gépjármű elrablására is. Ez esetben nyilvánvalóan értelmetlen lenne megkívánni az autó megfelelő lezártságát, hiszen a tipikus elkövetési mód ilyenkor éppen az, hogy a nyitott autója közelében tartózkodó tulajdonos ellen erőszakot alkalmaznak, és így szerzik meg tőle a gépkocsiját. Fizet a biztosító akkor is, ha a teljes gépjárművet nem, hanem csupán annak tartozékait (részlopás) vagy az abban tartott személyi használatú vagyontárgyakat (poggyászlopás) lopják vagy rabolják el.

A biztosító szolgáltatása

A kárrendezés alapvetően különbözik totálkár, illetve részkár esetén.
Totálkárról akkor beszélünk, ha a gépkocsit ellopják, az megsemmisül, illetve olyan mértékben megrongálódik, hogy az gazdaságosan nem javítható, vagy helyreállítása műszakilag nem indokolt. A legtöbb biztosító a gépjármű aktuális forgalmi értékéhez viszonyítva meghatározza azt a határt, amíg az gazdaságosan javítható, efölött pedig totálkárként kezeli és rendezi az ügyet (Pl. ha a jármű értéke 1 millió Ft, a gazdaságos helyreállítás határa - az ún. totálkár limit - pedig 70 %, akkor a biztosító 700 000 Ft feletti javítási költség esetén totálkárnak tekinti az eseményt). Ha a jármű totálkáros, akkor a biztosító annak káridőponti forgalmi értékét téríti meg. Ez az érték nem minden esetben egyezik meg a piaci értékkel, mivel a legtöbb esetben az EUROTAX magyarországi használtautó katalógusának áraiból indulnak ki, ezek pedig általában alacsonyabbak a piaci árnál. Ráadásul a biztosító még az önrészesedést, és az éves díjból még meg nem fizetett hátralékot is levonja . Ugyancsak levonja a biztosító az ún. maradványértéket, vagyis annak a roncsnak az értékét, amely a káresemény után megmaradt. Az ügyfelek számára ezt a kárrendezési módot a biztosítási feltételek - amelyeket az ügyfél a szerződés aláírásával a maga számára kötelezőnek ismert el - is tartalmazzák, sőt azt részben törvényi szabályozás is alátámasztja, így egy esetleges jogvita esetén a bíróság is abból indul ki. Ennek köszönhető, hogy a legtöbb összegszerűség miatt indított pert a biztosítók nyerik. Némi vigaszt jelent - főként a fiatalabb évjáratú autók tulajdonosainak -, hogy bizonyos feltételek esetén a biztosító az első forgalomba helyezést követő meghatározott ideig - általában 1/2-1 évig - totálkár esetén a gépkocsi kárkori új értékét fizeti meg. A javítással helyreállítható károknál a biztosító egyrészt a javítási költséget, másrészt egyes járulékos költségeket (pl. szállítás, tárolás stb.) térít meg. Probléma akkor adódik, ha a javítás elvégzése után a járműben értékemelkedés áll elő. Ezt az értékemelkedést ugyanis a biztosító jogosult a javítási költségből levonni. (Ezt nevezi a szakzsargon avultatásnak.) A jelenlegi technikai színvonal mellett a jármű 6 éves kora jelenti azt a "lélektani" határt, amely fölött az avultatás indokolt, ennél fiatalabb autóknál a sérülés még szakszerű javítás mellett is inkább értékcsökkenést eredményez. (Az értékcsökkenést egyébiránt a biztosító a Casco biztosítás alapján nem téríti meg.) Egyes feltételek kifejezetten tartalmazzák is azt a kikötést, hogy a jármű hatéves koráig csak bizonyos alkatrészek (pl. kerékabroncsok, akkumulátor, motor, váltó stb.) helyreállítási és pótlási költségeiből von le értékemelkedés címén.

Szerződő, biztosított, kedvezményezett

Szerződő: a jármű tulajdonosa, vagy más olyan személy, akinek a jármű megóvásához érdeke fűződik, vagy a szerződést a tulajdonos javára köti. A díjfizetési kötelezettség a szerződő felet terheli.
Biztosított: a jármű tulajdonosa, a biztosító szolgáltatására a biztosított jogosult, ha a szerződésben nincs kedvezményezett megnevezve.
Kedvezményezett: ha a szerződésben kedvezményezett van megnevezve, a biztosító szolgáltatására ő jogosult, a káresemény időpontjában fennálló kedvezményezetti joga erejéig.

A kockázatviselés kezdete

A szerződés létrejöttét és hatálybalépését a legtöbb casco feltétel a Polgári Törvénykönyvvel megegyezően szabályozza. Ennek lényege, hogy a szerződés a felek írásbeli megállapodásával jön létre, és az első díj megfizetésével lép hatályba. Ugyanakkor létezik a biztosítási szerződés létrejöttének egy speciális - és a gyakorlatban a legtöbbször előforduló - formája, nevezetesen, ha a biztosított ajánlatára a biztosító 15 napig nem válaszol, akkor a szerződés az ajánlat átvételének napjára visszamenő hatállyal létrejön. Ez azt jelenti, hogy az ügyfél 15 napig bizonytalanságban van afelől, hogy ajánlatát visszautasítják-e, illetőleg ha e 15 nap alatt történik káresemény, úgy azt kifizetik-e. Szerencsére a bírói gyakorlat egységes abban, hogy amennyiben a biztosító a fenti 15 napon belül, de már a bekövetkezett biztosítási eseményről történt tudomásszerzése után utasítja el az ügyfél ajánlatát, és az elutasítást nem tudja megfelelően megindokolni, úgy a bekövetkezett kárt ki kell fizetnie.

Kizárások

Valamennyi casco feltétel tartalmaz egy hosszabb-rövidebb listát azokról az eseményekről, amelyekkel kapcsolatban a biztosító nem fizet kártérítést:

- autóversenyen, vagy arra való felkészülés során keletkezett kár
- nem baleseti jelleggel bekövetkezett sérülés (pl. műszaki hiba, anyagfáradás, hűtővíz megfagyás stb.), azzal, hogy amennyiben ezek következtében valamilyen biztosítási eseménynek minősülő kár következik be, úgy azt a biztosító megtéríti. (Pl. önmagában a fék meghibásodása nem biztosítási esemény, de ha a fékhiba miatt a járművel balesetet szenvednek, akkor az így keletkezett károkat a biztosító megtéríti.)
- háborús eseményekkel, terrorizmussal, felkeléssel, tüntetéssel vagy más zavargással összefüggésben
- államhatalmi és államigazgatási szervek rendelkezései során bekövetkezett károkat
- ionizáló vagy radioaktív sugárzás miatt keletkező sérüléseket

Mentesülés

Mentesül a biztosító a kártérítési kötelezettsége alól, amennyiben bizonyítja, hogy a kárt jogellenesen a biztosított, a vele egy háztartásban élő közeli hozzátartozója, a gépjármű üzemeltetésében közreműködő alkalmazottja, illetve megbízottja szándékosan vagy súlyosan gondatlanul okozta, illetőleg ugyanezen személyek a kárenyhítési vagy kármegelőzési kötelezettségüket szándékosan vagy súlyosan gondatlanul megszegték.

Casco bonus-malus

Hasonlóan a kötelező biztosításhoz a casco biztosításnál is működik bonusz-rendszer, azaz a biztosítók kedvezménnyel jutalmazzák azon ügyfeleiket, akik nem vették igénybe a szerződés szolgáltatásait. Jó tudni, hogy a megszerzett bonusz (kármentes évek) továbbvihető, azaz a biztosítók elfogadják és a díj kialakításánál figyelembe veszik (a szabályzatba foglalt feltételekkel) a korábban megszerzett, igazolt kármentes évek számát. A bonusz mértéke a legtöbb biztosítónál egy-egy kármentes év után 5%, de van olyan biztosító is, ahol három igazolt kármentes év után már 50% díjengedmény adható!

Önrészesedés - Casco önrész

A biztosító a biztosítási esemény miatt bekövetkezett kárt - a balesetbiztosítási szolgáltatások kivételével - a szerződő (biztosított) által választott önrészesedéssel csökkenti. Az önrészesedés mértékét el nem érő kár értelemszerűen nem kerül kifizetésre. A kárösszegből a választott 10 %, 20% vagy 30 %-os, de legalább a választott minimális (abszolút összegben meghatározott) önrészt a biztosított maga viseli.
Előfordulhat, hogy a biztosító megnövelt, vagy csökkentett önrészt von le. Általában: a sérült üveg nem cserével történő javítása esetén nem vonnak le önrészt. A biztosítási eseményt, a bekövetkezést követő két munkanapon belül be kell jelenteni. A biztosítási díj változásáról a biztosító legalább a változást megelőző 30 napon belül jelzi ezt a biztosítottnak, a legtöbb biztosító ezt 60 napra vállalja.